

Departament de LLENGUA CATALANA
Departament de LLENGUA CASTELLANA

PROVES PER A L'OBTENCIÓ DEL TÍTOL DE GRADUAT EN ESO

Les proves de llengua catalana i llengua castellana estaran formades per diferents activitats atenent als apartats que es detallen a continuació i que es puntuaran de la següent manera:

1. *Comprensió lectora* de qualsevol tipus de text (descriptiu, narratiu, argumentatiu, instructiu, etc). 2 punts.
2. *Expressió escrita* (150 paraules). 3 punts.
3. *Gramàtica*. Activitats de lèxic, identificació de categories gramaticals i dels principals elements de l'oració, ortografia. 4 punts.
4. *Història de la literatura catalana* des del s. XIII fins a l'actualitat. Principals autors i obres continguts al llibre de text de 4t. ESO. Principals autors de la literatura castellana del segle XIX i XX. 1 punt.

Nota:

1. A l'activitat d'expressió escrita s'utilitzaran els següents criteris de correcció:
 - Es valorarà amb 2 punts un text escrit clar, ordenat, amb el lèxic adequat i sense errors.
 - Es valorarà amb 1.5 punts un text clar i ordenat, encara que obliidi alguna idea o aspecte important o bé contingui algun error expressiu o ortogràfic.
 - Es valorarà amb 1 punt un text que contingui la major part de les idees però que presenti irregularitats o contingui més de 5 errors expressius o ortogràfics.
 - Es valoraran amb 0 punts aquells textos clarament incomplets, confusos o desordenats, amb greus errors d'expressió o ortogràfics.
2. A la resta d'activitats es descomptaran 0.1 punts per error ortogràfic o d'expressió fins a 2 punts.

MODEL D'EXAMEN DE COMPLECIÓ DEL TÍTOL D'ESO

LLENGUA CATALANA I LITERATURA

1. COMENTARI DE TEXT (2 punts)

Patètic Ara, tot és patètic. Per poc malament que et quedin uns pantalons, de seguida hi ha algú que diu: «Et queden patètics. » Si un sopar va ser mínimament avorrit te l'expliquen dient: «Va ser un sopar patètic.» [...] El comentarista esportiu explica que el partit de futbol ha acabat amb «un resultat patètic.» Fins en el discurs d'investidura com a doctor honoris causa, Francisco Ayala va dir que el nacionalisme de la generació del 98 «va ser patètic.» ¿De debò totes aquestes coses mereixen el qualificatiu de «patètic»? Ja no hi ha coses ni situacions penoses, ridícules, avorrides, lamentables, fatals, tristes, risibles, grotesques, carrinclones, deplorables, llastimoses o desoladores. Ara, a totes aquestes coses o situacions se'ls encoloma el qualificatiu de «patètiques» i avall que fa baixada. Adéu, matisos. De tan mal utilitzat, l'adjectiu ha acabat perdent el sentit original i convertint-se en un clixé del qual cal fugir. Els pantalons a què es referia qui els qualificava de patètics ¿eren realment patètics o més aviat mal fets, malgirbats o ridículs? El sopar ¿va ser realment patètic o avorrit i prou? [...] I el resultat del partit ¿va ser realment patètic o el que va passar és que hi va haver molta diferència de gols? L'ús abusiu de «patètic» va començar fa cosa de cinc o sis anys. Influenciats per les males traduccions de l'anglès, molts guionistes de televisió van descobrir l'adjectiu just aleshores i el van trobar brillant: «patètic» és una paraula sonora, té força, i convenientment utilitzada afegia una pinzellada d'exageració que feia més impactant el text que escrivien. De la televisió es va escampar a la premsa i, com passa sovint, han acabat fent-lo servir per tot i, doncs, matant-lo. Ara, no hi ha un dia que no el sentis tres o quatre cops. Fins al punt que qualsevol periodista o guionista amb un mínim bon gust ha de repassar un parell de vegades allò que ha escrit per veure si per inèrcia hi ha deixat caure cap «patètic», i aleshores treure'l. En aquest llenguatge reduccionista que corre, «patètic» s'ha convertit en l'oposat de «genial». Des de fa encara més anys, tot allò que és mínimament acceptable és «genial». Si no són «patètics», els pantalons són «genials». Si no és «patètic», el sopar és «genial». I el resultat del partit de futbol, també: un resultat «genial». Al món ja no hi ha coses bones o dolentes. Ara tot és o bé «genial» o bé «patètic». I entre tots dos qualificatius, el desert. Patètic, francament.

Quim Monzó

1.1. Quin és el principal propòsit de l'autor? (0'5 p)

- Criticar l'empobriment de la llengua.
- Ridiculitzar un ús degradat del vocabulari.
- Mostrar alternatives d'ús d'un lèxic ric i correcte.
- Demostrar-nos que l'autor domina la llengua que fa servir.

1.2. Feu l'esquema estructural del text i comenteu-lo. (0,5 p.)

1.3. Poseu sinònims i antònims de *patètic*. (mínim 10 total). Els heu de buscar al text. (0'5p.)

1.4. La paraula *patètic*, inicialment, a quin registre creieu que pertany? Després de la seva extraordinària difusió, continua formant part d'aquest registre? (0'5p.)

2. EXPRESSIÓ ESCRITA (3 punts)

Redacta un text argumentatiu d'unes 150 paraules en què has de manifestar la teua posició en relació al tema següent: VIURE EN UNA CASA AÏLLADA AL CAMP O EN UN PIS D'UNA CIUTAT.

3. GRAMÀTICA (4 punts)

3.1. Digues si aquestes oracions són compostes per juxtaposició, per coordinació o per subordinació i, si escau, subratlla les proposicions i indica de quin subtipus són.

- La caldera funciona, però l'aigua no surt calenta.
- T'has llevat tard: no arribaràs a temps a l'escola.
- Ja he escoltat la música que em vas recomanar.
- Li agradava molt aquell vestit i se'l va comprar a les rebaixes.
- El qui no tingui autorització no puja a l'autocar.
- Col·labores econòmicament o ets voluntari?

3.2. Escribeu una oració de cadascun dels tipus que s'indica.

- Composta amb una proposició subordinada adjectiva de relatiu.
- Composta amb una proposició substantiva i una d'adjectiva.
- Composta amb dues proposicions coordinades.
- Composta amb una proposició subordinada substantiva que faci la funció de complement de règim verbal.

3.3. Digues la funció sintàctica del pronom relatiu en les següents oracions:

- a) La pel·lícula de què et parlo és una producció catalana.
- b) Els amics amb qui em trobo millor sou vosaltres.
- c) L'assignatura que he triat és molt interessant.
- d) Aquest és el pis on visc ara.
- e) Els afeccionats que portin la bandera són uns valents.

4. LITERATURA (1 punt)

Ordena cronològicament els següents moviments literaris/períodes i esmenta en cada apartat dos autors:

Renaixença - Renaixement - Modernisme - Barroc - Avantguardisme - Noucentisme-
Època medieval

MODELO DE EXAMEN DE COMPLECIÓN DEL TÍTULO DE ESO LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA

1- COMPRENSIÓN LECTORA. Lea el siguiente texto de Nada de Carmen Laforet y responda a las cuestiones siguientes:

“Por dificultades en el último momento para adquirir billetes, llegué a Barcelona a medianoche, en un tren distinto del que había anunciado, y no me esperaba nadie.

Era la primera vez que viajaba sola, pero no estaba asustada; por el contrario, me parecía una aventura agradable y excitante aquella profunda libertad en la noche. La sangre, después del viaje largo y cansado, me empezaba a circular en las piernas entumecidas y con una sonrisa de asombro miraba la gran Estación de Francia y los grupos que estaban esperando el expreso y los que llegábamos con tres horas de retraso.

El olor especial, el gran rumor de la gente, las luces siempre tristes, tenían para mí un gran encanto, ya que envolvía todas mis impresiones en la maravilla de haber llegado por fin a una ciudad grande, adorada en mis sueños por desconocida.

Empecé a seguir –una gota entre la corriente- el rumbo de la masa humana que, cargada de maletas, se volcaba en la salida. Mi equipaje era un maletón muy pesado -porque estaba casi lleno de libros- y lo llevaba yo misma con toda la fuerza de mi juventud y de mi ansiosa expectación.”

- a) Diga de qué trata este fragmento narrativo. (0.5p)
- b) Escriba un pequeño resumen del texto. (1p)
- c) Escriba el significado de entumecidas, expectación, rumbo y maletón. (1p)
- d) Indique la categoría gramatical de las palabras de la oración en negrita. (1p)
- e) Localice alguna oración subordinada adjetiva. (1p)
- f) Identifique en el texto una oración coordinada copulativa. (0.5p)
- g) Analice morfosintácticamente estas oraciones: (1p)
 - Ella no estaba asustada.
 - Me contó que la aventura les gustó.

2. EXPRESIÓN ESCRITA (150 palabras): Un viaje en tren. (3p)

3. LITERATURA. Escriba el nombre de diez autores pertenecientes a los siglos XIX y XX. (1p)